

Bemærkninger til forslaget

Overenskomstens forhistorie.

På sin første ordinære mødedag efter Danmarks befrielse, den 16. maj 1945, gav Rigsdagen sit samtykke til den under 9. april 1941 mellem den kgl. gesandt i Washington, Henrik Kauffmann, og De Forenede Staters udenrigsminister afsluttede overenskomst om Grønlands forsvar, der var indgået med henblik på at sikre Grønland mod angreb fra Tyskland eller de med dette land under den anden verdenskrig forbundne magter. Denne overenskomst skulle forblive i kraft, indtil der var enighed om, at de bestående farer for det amerikanske kontinentets sikkerhed var ophørt, hvorefter parterne efter forhandling skulle kunne opgive overenskomsten med 12 måneders varsel.

I det siden da forløbne tidsrum har Danmark som led i afviklingen af nævnte overenskomst overtaget samtlige de ved amerikansk foranstaltning opførte meteorologiske stationer på Grønland samt visse flyvepladser, som U.S.A. ligeledes havde oprettet dér.

Det var den daværende regerings opfattelse, at Den nordatlantiske Traktat, der blev undertegnet den 4. april 1949, ville afgive en hensigtsmæssig ramme for en tilfredsstillende løsning af Danmarks problemer i forbindelse med Grønland, en opfattelse som også den nuværende regering har kunnet slutte sig til.

Fra at være et anliggende mellem De Forenede Stater og Danmark er det blevet en opgave for Den nordatlantiske Traktats Organisation (NATO) at foreslå hensigtsmæssige foranstaltninger til imødegåelse af angreb på Grønland, hvis beliggenhed i det nordatlantiske traktatområde ud fra et strategisk synspunkt skønnes at være særdeles betydningsfuld.

Det er indenfor traktatorganisationen blevet vedtaget, at de enkelte atlantmagter, når fælles forsvarsforanstaltninger måtte være påkrævede inden for særlige områder, indbyrdes skal indlede forhandlinger med henblik på en hurtig iværksættelse af de nødvendige, forsvarsmæssige skridt.

På opfordring af den planlægningsgruppe, under hvilken forsvaret af Grønland henhører, og som har udarbejdet de vedtagne NATO-planer for forsvaret af Grønland, indledtes der den 27. marts 1951 i København forhandlinger mellem en hertil udsendt, amerikansk delegation og repræsentanter for den danske regering. Forhandlingerne resulterede i den foranstående overenskomst, der blev undertegnet af Udenrigsministeren og den herværende amerikanske ambassadør den 27. april 1951.

Overenskomstens indhold.

Overenskomsten består af en indledning og 14 artikler.

Efter *indledningen*, hvori det bl. a. udtales, at Danmark og Amerikas Forenede Stater har indgået overenskomsten efter anmodning fra Den nordatlantiske Traktats Organisation, fastslås det i *art. I*, at de to lande — for at medvirke til fremme af stabilitet og velfærd i det nordatlantiske traktatområde — hver for sig vil tage de skridt, som er fornødne eller hensigtsmæssige for hurtigt at løse de individuelle og fælles forsvarsopgaver i Grønland, som påhviler dem i henhold til NATO-planlægningen.

Art. II bestemmer, at de to lande fra tid til anden skal aftale, hvilke forsvarsområder på Grønland, der er nødvendige for forsvaret af Grønland og den øvrige del af det nordatlantiske traktatområde, og som Danmark ikke er i stand til at etablere og administrere på egen hånd.

Disse forsvarsområder skal være fælles dansk-amerikanske, og det fastslås udtrykkeligt, at begge landes flag skal vaje over samtlige sådanne områder. Iøvrigt indeles forsvarsområderne i to kategorier: områder, hvor Amerikas Forenede Stater har ansvaret for driften og vedligeholdelsen, og områder, hvor dette ansvar påhviler Danmark. Fra tid til anden vil det blive aftalt, til hvilken kategori de enkelte forsvarsområder skal henføres.